

Myter og realiteter i forældresamarbejdet

Der har i fagkredse og blandt forskere længe været et ønske om en opdateret forskningsbaseret viden om samarbejdet mellem forældre og pædagoger, pædagogmedhjælpere og dagplejere.

Mange fagblade og aviser beskriver samarbejdet som mere konfliktfyldt end tidligere, men der har ikke tidligere eksisteret faktisk viden om, hvorvidt dette reelt er tilfældet.

Med den foreliggende rapport er der nu tilvejebragt dokumentation på basis af en landsdækkende og repræsentativ undersøgelse.

I dette notat præsenteres hovedresultaterne fra interview- og spørgeskemaundersøgelsen.

Myten om de moderne forældre

Det har været en udbredt holdning blandt de medarbejdere der har været interviewet til undersøgelsen, at de moderne forældre er usikre på opdragelsen af deres barn, og derfor ofte rådfører sig med pædagogerne.

Også i faglitteraturen på området genfindes disse beskrivelser af forældrene, hvor tillægsord som konfliktfremkaldende og umodne anvendes.

Der eksisterer tilsyneladende en myte om, at de moderne forældre er kritiske og krævende, og at samarbejdet er problemfyldt. Realiteterne, som de afspejles i undersøgelsen, viser i midlertidig, at

problemerne er små, og at forældre af i dag er ret sikre på, hvordan de skal opdrage deres egne børn.

Konflikten, der blev væk

Hvor forældresamarbejdet i faglitteraturen beskrives som et konfliktfyldt farvand, viser spørgeskemaundersøgelsen som nu er gennemført noget ganske andet: Der findes stort set ikke konflikter i samarbejdet mellem forældre og dagtilbudsansatte.

Kun **2 pct.** af forældrene og **3 pct.** af medarbejderne havde, da spørgeskemaundersøgelsen blev gennemført, en konflikt med den anden samarbejdspart.

Et godt og tillidsfuldt samarbejde

Tallene taler for sig selv:

- **89 pct.** af medarbejderne er tilfredse eller meget tilfredse med deres arbejdsplads
- **88 pct.** af forældrene er tilfredse eller meget tilfredse med deres barns dagtilbud
- **89 pct.** af forældrene har tillid til medarbejderens omsorg for og pasning af barnet

- **85 pct.** af forældrene har ubetinget tillid til, at medarbejderne fortæller dem det, der er relevant i forhold til deres barn
- **80 pct.** af medarbejderne oplever, at forældrene værdsætter og respekterer deres arbejde, faglighed og erfaring

Medarbejdere og forældrene er enige om, at der i dagtilbuddene er en åbenhed for at tale om problemer, og at det er let at bringe problemer op.

Få småproblemer i hverdagen

Undersøgelsen viser også, at der af og til opstår irritationsmomenter i det daglige forældresamarbejde, men det er kun få medarbejdere – **7,5 pct.** – som ofte oplever irritation eller småproblemer i relation til forældrene.

Nogle irritationsmomenter går igen i forældresamarbejdet.

For forældrene handler det konkret om, at medarbejderne ikke har styr på barnets tøj, eller at medarbejderne ikke har tid til at tale med dem, når de henter eller afleverer deres barn.

"Jeg kan blive irriteret, når personalet ikke har været gode til at forstå vigtigheden af, at de fortæller lidt uddybende om mit barns dag og oplevelser." (forældrecitat)

Det samme gælder for de dagtilbudsansatte. De oplever også at små problemer opstår, fordi forældrene forventer, at medarbejderne har styr på barnets tøj og altid har tid til at tale med dem – f.eks. i afhentningssituationer – hvad normeringerne ofte ikke tillader.

Men ligeså interessant er det, at der er stor forskel mellem de forskellige medarbejdergruppers oplevelse af irritation og småproblemer i dagligdagen.

Pædagogerne er den medarbejdergruppe, der hyppigst oplever irritationer eller småproblemer i forhold til forældrene. Dagplejerne er dem, der oplever det mindst.

Færrest konflikter mellem dagtilbud og forældre med en lang videregående uddannelse

Studier af faglitteratur på området og interview med medarbejderne skabte en forståelse af, at der var flere konflikter mellem de højtuddannede og medarbejderne.

Men dette mønster kunne ikke bekræftes i den repræsentative spørgeskemaundersøgelse.

Undersøgelsen viser, at der *ikke* er flere konflikter mellem højtuddannede forældre og medarbejderne sammenholdt med forældre med kortere uddannelse.

Forældre med en lang eller mellemlang videregående uddannelse har generelt større tillid til medarbejderne i dagtilbuddet, fordi disse forældre i højere grad har samme syn på opdragelse som medarbejderne og er mere interesseret i at høre medarbejdernes mening – fx når det kommer til opdragelse.

Medbestemmelse

Medarbejdere og forældrene er generelt enige om, at de i fællesskab skal afgøre, hvordan konkrete opgaver med det enkelte barn løses. Men forældrene har, ifølge undersøgelsen, generelt en mere positiv holdning til deres medbestemmelse end medarbejderne har. Forældrene oplever det som en naturlig og væsentlig del af deres forælderrolle, at have indflydelse på deres barns hverdag i dagtilbuddet – også når de ikke selv er til stede.

Mens medarbejderne i højere grad finder det problematisk og ser det som et udtryk for, at forældrene er krævende og ikke ønsker at afgive suveræniteten.

Forældre har meget stor tillid til den måde medarbejderne tager hånd om deres barn på og ønsker samtidig samarbejde og indflydelse på deres barns hverdag.

Forældrene anerkender i høj grad dagplejen

Undersøgelsen viser, at dagplejerne ønsker større anerkendelse. De har en tendens til opfatte regelbrud, som et udtryk for, at forældrene ikke respekterer dem og deres privatliv.

Spørgsmålet er, om dette er korrekt. Forældrenes holdninger til dagplejen peger klart i en anden retning. Forældrene er generelt ret tilfredse med deres børns dagtilbud. De forældre, der er mest tilfredse, er de forældre som har et barn i dagplejen.

Forældre og dagplejere giver i spørgeskemaundersøgelsen samstemmende udtryk for, at der er færre konflikter og irritationsmomenter i dagplejen end i de øvrige dagtilbudsformer.

Forældrene er væsentlig mere positive indstillet overfor dagplejen, end dagplejen tilsyneladende er det overfor forældrene.

Undersøgelsen er finansieret af FOA - Fag og Arbejde og gennemført af Teori og Metodecentret og UdviklingsForum.

Rapporten *"Myter og realiteter i forældresamarbejdet"* udkommer 30.juni 2008. Heri præsenteres samtlige resultater samt refleksioner og forskningsmæssige overvejelser i forbindelse med udarbejdelsen af den treårige undersøgelse.

Rapporten kan bestilles på www.foa.dk/publikationer/paedagogisk.